BIOINFORMATYKA

edycja 2019 / 2020

wykład 5

Dopasowanie par sekwencji (2)

dr Jacek Śmietański jacek.smietanski@ii.uj.edu.pl http://jaceksmietanski.net

Plan wykładu

- 1. Macierze substytucji
- 2. Znaczenie kary za otwarcie przerwy model afiniczny
- 3. Algorytm o liniowej złożoności pamięciowej
- 4. Dopasowanie lokalne algorytm Smitha-Watermana

Macierze substytucji

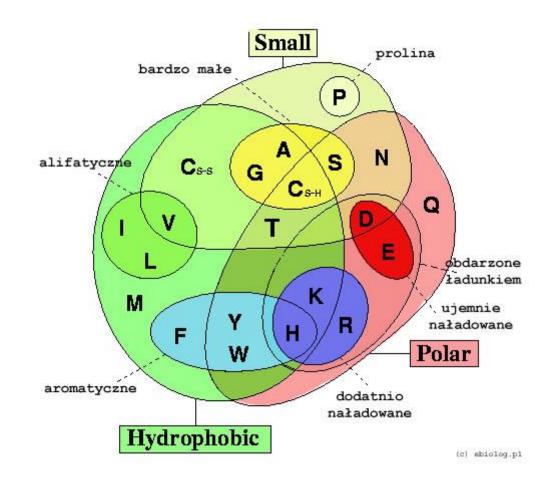
Cel konstrukcji macierzy substytucji

Uwzględnienie w dopasowaniach rzeczywistych częstości substytucji pomiędzy różniącymi się aminokwasami.

Każdy aminokwas ma inne właściwości.

Niektóre pod pewnymi względami są do siebie podobne.

Substytucje między aminokwasami podobnymi są bardziej prawdopodobne.

Jacek Śmietański, Kraków 2019

PAM = Point Accepted Mutation

Macierze oparte na modelu ewolucyjnym akceptowanych (możliwych do zaistnienia) mutacji punktowych.

1 jednostka PAM – stopień zróżnicowania ewolucyjnego, w którym zmienił się 1% aminokwasów.

Dla zdefiniowania wartości PAM, wprowadzono pojęcia:

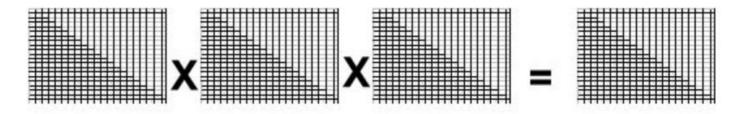
- Częstość tła częstość zmian "przypadkowych"
- Częstość docelowa częstość substytucji; obrazuje zmiany pojawiające się w białkach spokrewnionych

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Wartości w macierzy są proporcjonalne do logarytmu ilorazu: częstość docelowa / częstość tła

Podstawowa macierz (1PAM) zbudowana została na podstawie analizy par blisko spokrewnionych.

Macierz można ekstrapolować do większych odległości ewolucyjnych PAM.

Multiply Matrices N times to make PAM "X"; then take the Log

"Duże" PAM (np. PAM 250) stosuje się do porównywania sekwencji o dużym stopniu dywergencji ewolucyjnej.

"Małe" PAM do badania sekwencji podobnych.

Oryginalne macierze Dayhoff

W 1978 roku Dayhoff, Schwartz i Orcutt przeanalizowali 1572 możliwe mutacje pomiędzy 71 grupami blisko spokrewnionych sekwencji (>85% identyczności).

Zobacz też: https://www.inf.ethz.ch/personal/gonnet/DarwinManual/node151.html

		Ala	Arg	Asn	Asp	Cys	Gln	Glu	Gly	His	lle	Leu	Lys	Met	Phe	Pro	Ser	Thr	Trp	Tyr	Val
			R	N	D	С	Q	E	G	Н	I	L	K	М	F	P	S	Т	W	Υ	V
Ala	Α	9867	2	9	10	3	8	17	21	2	6	4	2	6	2	22	35	32	0	2	18
Arg	R	1	9913	1	0	1	10	0	0	10	3	1	19	4	1	4	6	1	8	0	1
Asn	N	4	1	9822	36	0	4	6	6	21	3	1	13	0	1	2	20	9	1	4	1
Asp	D	6	0	42	9859	0	6	53	6	4	1	0	3	0	0	1	5	3	0	0	1
Cys	С	1	1	0	0	9973	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	5	1	0	3	2
Gln	Q	3	9	4	5	0	9876	27	1	23	1	3	6	4	0	6	2	2	0	0	1
Glu	E	10	0	7	56	0	35	9865	4	2	3	1	4	1	0	3	4	2	0	1	2
Gly	G	21	1	12	11	1	3	7	9935	1	0	1	2	1	1	3	21	3	0	0	5
His	Н	1	8	18	3	1	20	1	0	9912	0	1	1	0	2	3	1	1	1	4	1
lle	I	2	2	3	1	2	1	2	0	0	9872	9	2	12	7	0	1	7	0	1	33
Leu	L	3	1	3	0	0	6	1	1	4	22	9947	2	45	13	3	1	3	4	2	15
Lys	K	2	37	25	6	0	12	7	2	2	4	1	9926	20	0	3	8	11	0	1	1
Met	M	1	1	0	0	0	2	0	0	0	5	8	4	9874	1	0	1	2	0	0	4
Phe	F	1	1	1	0	0	0	0	1	2	8	6	0	4	9946	0	2	1	3	28	0
Pro	P	13	5	2	1	1	8	3	2	5	1	2	2	1	1	9926	12	4	0	0	2
Ser	S	28	11	34	7	11	4	6	16	2	2	1	7	4	3	17	9840	38	5	2	2
Thr	Т	22	2	13	4	1	3	2	2	1	11	2	8	6	1	5	32	9871	0	2	9
Trp	W	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	9976	1	0
Tyr	Υ	1	0	3	0	3	0	1	0	4	1	1	0	0	21	0	1	1	2	9945	1
Val	٧	13	2	1	1	3	2	2	3	3	57	11	1	17	1	3	2	10	0	2	9901

Macierz prawdopodobieństwa mutacji będąca podstawą konstrukcji PAM1.


```
Sigma: 1.81
Diagonal: Min:
                   6.0
                        Max:
                               13.0
                                     Mean:
                                              8.20
           Min: -17.0
Rest:
                        Max:
                                2.0
                                      Mean: -6.47
                                                     Sigma: 4.14
Matrix:
           Min: -17.0
                               13.0
                                      Mean: -5.08
                        Max:
                                                    Sigma: 5.87
                             E
                                 G
                                      Η
                                          Ι
                                               L
                                                   K
                                                        Μ
                                                            F
                                                                     S
                                                                          Τ
                                                                                                     х ..
                    C
                                         -5
                                                       -5
     -7
                            -2
                                -2
                                     -7
                                              -6
                                                  -7
                                                                            -13
                                                                                  -8
                                                                                                    -3
                       -4
                                                           -8
                                                                -2
                                                                         -1
                                                                                                -3
                                                                     0
                                         -5
                            -9
                                -9
                                     -2
                                              -8
                                                       -4
                                                           -9
                                                                -4
                                                                    -3
                                                   0
                                -3
                                         -5
                                                       -9
                2 - 11
                       -3
                                      0
                                                           -9
                                                                -6
                                                                     0
                                                                         -2
                                                                                                         Ν
                8 - 14
                                -3
                                     -4
                                         -7 - 12
                                                          -15
                                                                -8
                                                                         -5 -15 -11
                                                                    -4
                                                                         -8 -15
                   10 -14 -14
                                -9
                                         -6 - 15
                                                 -14
                                                     -13 -13
                                                                -8
                                                                    -3
                                         -8
                                                         -13
                                                                -3
                                                                    -5
                                                                         -5 -13 -12
                                                                -5
                                              -9
                                                       -7 -14
                                                                         -6 - 17
                                -4
                                                                    -4
                                                                                                         Ε
                                        -11
                                                                -6
                                                                    -2
                                                                                                          G
                                            -10
                                                  -6 -10
                                                           -6
                                                                -4
                                                                    -6
                                                                                                         Η
                                                                                                          Ι
                                                                             -6
                                                                                  -7
                                                                                           -9
                                                                    -8
                                                                         -3 -12
                                                                                      -9
                                                                                  -9
                                                                    -4
                                                                                                         K
                                                                         -4 -13 -11
                                                                    -5
                                                                                      -1 -10
                                                                                                         Μ
                                                             9 - 10
                                                                    -6
                                                                         -9
                                                                            -4
                                                                                      -8 -10
                                                                                                          F
                                                                         -4 -14 -13
                                                                                      -6
                                                                                      -6
                                                                             -5
                                                                                  -7
                                                                                                          S
                                                                                  -6
                                                                                      -3
                                                                                           -3
                                                                          7 -13
                                                                                  -5 -15 -10 -14
                                                                                  10
                                                                                      -7
                                                                                           -6
                                                                                        7
                                                                                           -8
                                                                                               -6
                                                                                                   -5
                                                                                                0
                                                                                                    -5
                                                                                                         В
                                                                                                    -5
                                                                                                    -5
                                                                                                         Χ
```

Bioinformatyka, wykład 5

PAM 180

```
18.0
                                                   7.30
                                                           Sigma: 3.72
Diagonal: Min:
                     3.0
                           Max:
                                          Mean:
            Min: -10.0
                                    7.0
                                          Mean: -2.38
                                                           Sigma: 3.06
Rest:
                           Max:
Matrix:
            Min: -10.0
                                   18.0
                                          Mean: -1.46
                           Max:
                                                           Sigma: 4.22
                                                                                                                 х ..
  Α
                                                    \mathbf{L}
                                                          K
                                                               Μ
                                     G
  3
      -3
                     -3
                                         -2
                                                              -2
                                                                   -5
                                                                                   2
                                                                                            -5
            0
                          -1
                                              -1
                                                   -3
                                                         -2
                                                                         1
                                                                              1
                                                                                       -8
                                                                                                                -1
                 0
                                0
                                     1
                                                                                                                      Α
                     -5
                                                                                  -2
                               -2
                                          2
                                              -3
                                                                  -6
                                                                                            -6
                                                                                                                -2
       8
           -1
                -3
                                    -4
                                                              -1
                                                                        -1
                                                                                        2
                     -5
                                           2
                                              -3
                                                              -3
                                                                  -5
                                                                        -1
                                                                                   0
                                                                                       -5
                                                                                            -2
                 3
                                                          1
                                                                              1
                                                                                                       3
                                                                                                                -1
                                     0
                                                                                                                      Ν
                 5
                     -7
                                              -3
                                                              -4
                                                                  -8
                                                                        -2
                                                                                  -1
                                                                                       -9
                                                                                            -6
                                                                                                                -1
                                     0
                                           0
                                                                                                                      D
                     13
                                    -5
                                              -3
                                                         -7
                                                                        -4
                                                                                  -3
                                                                                      -10
                                                                                                 -3
                                                                                                      -6
                                                                              0
                                                                                             0
                                                                                                                -4
                                                                   -6
                                    -2
                                              -3
                                                              -1
                                                                         0
                                                                             -1
                                                                                  -2
                                                                                       -6
                                                                                            -6
                                                                                                                -1
                                                          0
                                                                                                       1
                                                                   -7
                                                              -3
                                                                        -1
                                                                             -1
                                                                                  -1
                                                                                       -9
                                                                                            -6
                                     0
                                              -3
                                                        -1
                                                                                                       3
                                                                                                            5
                                                                                                                -1
                                                                                                                      Ε
                                                                   -6
                                                                        -1
                                                                                  -1
                                                                                       -9
                                                                                                           -1
                                                        -3
                                                              -4
                                                                              1
                                                                                                       0
                                                                                                                -2
                                                                                                                      G
                                                                             -2
                                                                                  -2
                                                              -3
                                                                   -3
                                                                        -1
                                                                                       -4
                                                                                                 -3
                                                                                                            2
                                                                                             0
                                                                                                       1
                                                                                                                -1
                                                                                                                      Η
                                                                        -3
                                                                             -2
                                                                                       -7
                                                                                            -2
                                                                                                      -3
                                                                                                           -3
                                                        -3
                                                                    1
                                                                                   0
                                                                                                                -1
                                                                                                                      Ι
                                                6
                                                                        -4
                                                                             -4
                                                                                  -3
                                                                                       -3
                                                                                            -2
                                                                                                      -5
                                                                                                           -3
                                                         -4
                                                                                                                -2
                                                                    1
                                                                                                                      \mathbf{L}
                                                                        -2
                                                                             -1
                                                                                       -5
                                                                                            -6
                                                                                                 -4
                                                                                                                -1
                                                                                   0
                                                                                                       0
                                                                                                                      Κ
                                                                                                           -2
                                                               9
                                                                    0
                                                                             -2
                                                                                  -1
                                                                                       -6
                                                                                            -4
                                                                                                      -3
                                                                                                                -1
                                                                                                                      Μ
                                                                                                 -2
                                                                                                      -6
                                                                   10
                                                                             -4
                                                                                  -4
                                                                                        0
                                                                                                                -3
                                                                                                 -2
                                                                                                      -2
                                                                                                           -1
                                                                                       -7
                                                                                                                -1
                                                                         8
                                                                                   0
                                                                                                 -2
                                                                                                           -1
                                                                              3
                                                                                       -3
                                                                                            -4
                                                                                                       1
                                                                                                                 0
                                                                                                           -1
                                                                                            -4
                                                                                                  0
                                                                                                       0
                                                                                                                -1
                                                                                            -1
                                                                                                 -8
                                                                                                           -8
                                                                                                                -6
                                                                                       18
                                                                                            11
                                                                                                 -4
                                                                                                           -6
                                                                                                                -3
                                                                                                      -4
                                                                                                      -3
                                                                                                           -3
                                                                                                                -1
                                                                                                                      V
                                                                                                                -1
                                                                                                                      В
                                                                                                                -1
                                                                                                                -1
                                                                                                                      Χ
```

PAM 250

```
2.0
                                    17.0
                                            Mean:
                                                     5.90
Diagonal: Min:
                            Max:
                                                             Sigma: 3.78
Rest:
             Min:
                     -8.0
                            Max:
                                      7.0
                                            Mean: -1.51
                                                             Sigma: 2.40
                     -8.0
                                    17.0
                                            Mean: -0.80
Matrix:
             Min:
                            Max:
                                                             Sigma: 3.35
  Α
        R
                  D
                       С
                                  Ε
                                       G
                                            Η
                                                  Ι
                                                       \mathbf{L}
                                                            K
                                                                 Μ
                                                                                 S
                                                                                                                      Χ
  2
      -2
                      -2
                                           -1
                                                -1
                                                      -2
                                                                                 1
                                                                                          -6
                                                                                                -3
                                  0
                                                                -1
                                                                     -3
                                                                                                                      0
             0
                  0
                             0
                                                                                                           0
                                                                                                                 0
                                                                                                                           Α
                                      -3
                                            2
                                                -2
                                                     -3
                                                                                     -1
                                                                                                                     -1
        6
             0
                      -4
                                 ^{-1}
                                                            3
                                                                 0
                                                                     -4
                                                                            0
                                                                                 0
                                                                                                -4
                                                                                                                           R
                                                -2
                  2
                                 1
                                       0
                                                     -3
                                                                -2
                                                                     -3
                                                                                 1
                                                                                      0
                                                                                          -4
                                                                                                -2
                                                                                                     -2
                                                                                                                      0
                      -4
                                                            1
                                                                            0
                                                                                                                           N
                                                -2
                                                                -3
                  4
                      -5
                                  3
                                       1
                                            1
                                                     -4
                                                            0
                                                                                 0
                                                                                      0
                                                                                          -7
                                                                                                -4
                                                                                                     -2
                                                                                                           3
                                                                                                                 3
                                                                                                                     ^{-1}
                                                                                                                           D
                                           -3
                                                -2
                                                                                                               -5
                                 -5
                                      -3
                                                     -6
                                                           -5
                                                                -5
                                                                           -3
                                                                                     -2
                                                                                          -8
                                                                                                     -2
                                                                                                          -4
                                                                                                                     -3
                      12
                                                                     -4
                                                                                                 0
                                                                                                                           С
                                                -2
                                                                                          -5
                                                     -2
                                                            1
                                                                -1
                                                                     -5
                                                                                     -1
                                                                                                     -2
                                  2
                                      ^{-1}
                                                                            0
                                                                                -1
                                                                                                -4
                                                                                                           1
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Q
                                                -2
                                                     -3
                                                                -2
                                                                     -5
                                                                           -1
                                                                                          -7
                                                                                                     -2
                                                                                                           3
                                                                                                                 3
                                                                                                                     -1
                                                            0
                                                                                      0
                                                                                                -4
                                       0
                                                                                 0
                                                                                                                           E
                                           -2
                                                -3
                                                     -4
                                                           -2
                                                                -3
                                                                     -5
                                                                                 1
                                                                                          -7
                                                                                                -5
                                                                                                     -1
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           G
                                                                            0
                                                                                      0
                                                                                                           0
                                                -2
                                                     -2
                                                                     -2
                                                                                -1
                                                                                     -1
                                                                                          -3
                                                                                                     -2
                                                                                                           1
                                                                                                                     -1
                                                            0
                                                                            0
                                                                                                                           Η
                                                  5
                                                                                          -5
                                                                                                          -2
                                                                                                               -2
                                                           -2
                                                                      1
                                                                           -2
                                                                                -1
                                                                                                -1
                                                                                      0
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Ι
                                                           -3
                                                                           -3
                                                                                -3
                                                                                     -2
                                                                                          -2
                                                                                                -1
                                                                                                      2
                                                                                                          -3
                                                                                                               -3
                                                                 4
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           \mathbf{L}
                                                            5
                                                                     -5
                                                                           -1
                                                                                          -3
                                                                                                -4
                                                                                                     -2
                                                                                                           1
                                                                                 0
                                                                                      0
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           K
                                                                                -2
                                                                                     -1
                                                                                          -4
                                                                                                -2
                                                                                                          -2
                                                                                                               -2
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Μ
                                                                                                               -5
                                                                       9
                                                                           -5
                                                                                -3
                                                                                     -3
                                                                                           0
                                                                                                     -1
                                                                                                                     -2
                                                                                                                           F
                                                                                          -6
                                                                                                -5
                                                                                                     -1
                                                                                                          -1
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Ρ
                                                                                 2
                                                                                          -2
                                                                                                -3
                                                                                                     -1
                                                                                                           0
                                                                                                                 0
                                                                                                                      0
                                                                                                                           S
                                                                                          -5
                                                                                                -3
                                                                                                               -1
                                                                                                      0
                                                                                                           0
                                                                                                                      0
                                                                                          17
                                                                                                     -6
                                                                                                          -5
                                                                                                               -6
                                                                                                 0
                                                                                                                     -4
                                                                                                                           W
                                                                                                10
                                                                                                     -2
                                                                                                          -3
                                                                                                                     -2
                                                                                                               -4
                                                                                                                           Υ
                                                                                                          -2
                                                                                                               -2
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           V
                                                                                                                 2
                                                                                                            3
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           В
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Ζ
                                                                                                                     -1
                                                                                                                           Χ
```

PAM 300

```
Diagonal: Min:
                     1.0
                                   22.0
                                           Mean:
                                                    6.60
                                                           Sigma: 5.17
                           Max:
                                     9.0
                                           Mean: -1.57
Rest:
            Min:
                    -9.0
                           Max:
                                                           Sigma: 2.77
                    -9.0
                                   22.0
            Min:
                                           Mean: -0.80
Matrix:
                           Max:
                                                           Sigma: 3.88
                                 Ε
                                                                                                                  Х ..
       R
                       C
                                                                                              Υ
  Α
                 D
                            Q
                                      G
                                           Η
                                                     \mathbf{L}
                                                          K
                                                               Μ
                                                                               S
                                                                                         W
                                                                                                        В
  2
      -1
                     -2
                                 0
                                      2
                                          -1
                                                0
                                                    -2
                                                         -1
                                                              -1
                                                                   -4
                                                                                    1
                                                                                        -6
                                                                                             -4
                                                                                                                   0
            0
                 0
                            0
                                                                                                        0
                                                                                                             0
                                                                                                                       Α
                                     -2
                                               -2
                                                    -3
        7
            0
                     -4
                                                          4
                                                               0
                                                                   -5
                                                                               0
                                                                                   -1
                                                                                         3
                                                                                             -5
                                                                                                                        R
                                 2
                                      1
                                               -2
                                                    -3
                                                              -2
                                                                                        -5
                                                                                             -2
                                                                                                  -2
                  2
                     -4
                                                                   -4
                                                                          0
                                                                                    0
                                                                                                                  0
                                                                                                                        Ν
                                           1
                                               -2
                                                    -4
                                                              -3
                                                                   -6
                                                                                        -7
                                                                                             -5
                                                                                                  -2
                                 4
                                                                                    0
                                                                                                        3
                                                                                                             3
                                                                                                                 -1
                     -6
                                      1
                                                          0
                                                                        -1
                                                                               0
                                                                                                                        D
                                                                                                       -5
                                -6
                                          -4
                                               -3
                                                    -7
                                                         -6
                                                              -6
                                                                   -5
                                                                        -3
                                                                                        -9
                                                                                                  -2
                                                                                                            -6
                      15
                                     -4
                                                                               0
                                                                                              1
                                                                                                                 -3
                                                                                                                        С
                                               -2
                                                    -2
                                                              -1
                                                                   -5
                                                                                        -5
                                                                                                  -2
                                     -1
                                                          1
                                                                                   -1
                                                                                             -4
                                                                                                        2
                                                                                                             3
                                 3
                                                                          0
                                                                               0
                                                                                                                  0
                            4
                                                                                                                        Q
                                                              -2
                                               -2
                                                    -4
                                                                   -6
                                                                               0
                                                                                        -8
                                                                                             -5
                                                                                                  -2
                                                                                                        3
                                 4
                                                          0
                                                                                    0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                        E
                                      0
                                                                          0
                                               -3
                                                         -2
                                                              -3
                                                                   -5
                                                                                        -8
                                                                                             -6
                                          -2
                                                    -4
                                                                                                  -1
                                                                                                        1
                                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                          0
                                                                               1
                                                                                    0
                                                                                                                        G
                                               -2
                                                    -2
                                                              -2
                                                                   -2
                                                                              -1
                                                                                        -3
                                                                                                  -2
                                                                                                             2
                                                          0
                                                                          0
                                                                                              0
                                                                                                        1
                                                                                                                  0
                                                                                                                        Η
                                                                                                            -2
                                                5
                                                         -2
                                                               3
                                                                    1
                                                                         -2
                                                                              -1
                                                                                        -6
                                                                                                   4
                                                                                                       -2
                                                                                                                 -1
                                                                                    0
                                                                                             -1
                                                                                                                        Ι
                                                                                                            -3
                                                         -3
                                                                    3
                                                                        -3
                                                                              -3
                                                                                   -2
                                                                                        -2
                                                                                              0
                                                                                                   2
                                                                                                       -4
                                                                                                                 -1
                                                                                                                        L
                                                                                                  -2
                                                           5
                                                                   -6
                                                                        -1
                                                                                        -4
                                                                                             -5
                                                                                                        1
                                                                0
                                                                               0
                                                                                    0
                                                                                                             1
                                                                                                                 -1
                                                                                                                        Κ
                                                                                        -5
                                                                                             -2
                                                                                                   2
                                                                                                            -2
                                                                     1
                                                                        -2
                                                                                                       -2
                                                                                                                 -1
                                                                              -2
                                                                                   -1
                                                                                                                        Μ
                                                                   11
                                                                        -5
                                                                                   -3
                                                                                         1
                                                                                              9
                                                                                                  -1
                                                                                                       -5
                                                                                                            -5
                                                                              -4
                                                                                                                 -2
                                                                                                                        F
                                                                                             -5
                                                                                        -6
                                                                                                  -1
                                                                          6
                                                                                    1
                                                                                                        0
                                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                        Ρ
                                                                                        -3
                                                                                             -3
                                                                                    1
                                                                                                  -1
                                                                                                             0
                                                                                                                  0
                                                                               1
                                                                                                        1
                                                                                                                        S
                                                                                             -3
                                                                                        -6
                                                                                                   0
                                                                                                                  0
                                                                                                        0
                                                                                                             0
                                                                                        22
                                                                                                  -7
                                                                                                       -6
                                                                                                            -6
                                                                                              0
                                                                                                                 -4
                                                                                                                        W
                                                                                             12
                                                                                                  -3
                                                                                                            -5
                                                                                                                 -2
                                                                                                       -4
                                                                                                                        Υ
                                                                                                       -2
                                                                                                            -2
                                                                                                                  0
                                                                                                                        V
                                                                                                             2
                                                                                                         3
                                                                                                                  0
                                                                                                                       В
                                                                                                                 -1
                                                                                                                 -1
                                                                                                                        Χ
```

Macierze BLOSUM

Powstały w oparciu o bazę BLOCKS – dopasowanie sekwencji daleko spokrewnionych (oszacowanie częstotliwości docelowych, bez modelu ewolucyjnego)

Rodzina macierzy:

różnice indeksu związane są z maksymalnym stopniem identyczności sekwencji wziętych do obliczeń.

Przykłady:

BLOSUM90 – do analizy sekwencji blisko spokrewnionych

BLOSUM62 – najczęściej używana

BLOSUM30 – do analizy odległych ewolucyjnie sekwencji

Rodziny macierzy PAM i BLOSUM

BLOSUM 45 PAM 250 BLOSUM 62 PAM 160

BLOSUM 90 PAM 100

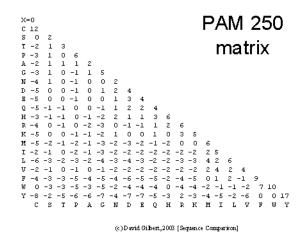

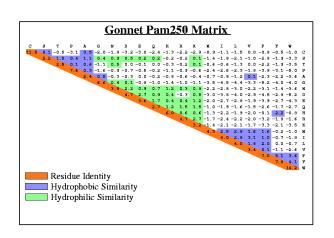
bardziej zróżnicowane

mniej zróżnicowane

Zastosowanie:

BLOSUM – lokalne przyrównania sekwencji PAM – konstrukcja drzew filogenetycznych

BLOSUM 45

```
Diagonal: Min:
                                   15.0
                                                   7.05
                                                           Sigma: 2.79
                     4.0
                           Max:
                                          Mean:
            Min:
                    -5.0
                                    3.0
                                          Mean: -1.34
Rest:
                           Max:
                                                           Sigma: 1.60
                    -5.0
                                   15.0
                                          Mean: -0.54
Matrix:
            Min:
                           Max:
                                                           Sigma: 3.02
       R
                 D
                      С
                                                                                                                  х ..
  Α
            Ν
                                Ε
                                     G
                                          Η
                                                Ι
                                                     \mathbf{L}
                                                          Κ
                                                               Μ
                                                                    F
                                                                         Ρ
                                                                              S
                                                                                                        В
                            Q
  5
      -2
           -1
                               -1
                                          -2
                                              -1
                                                    -1
                                                         -1
                                                              -1
                                                                   -2
                -2
                     -1
                                      0
                                                                                                           -1
                                                                                                                  0
                                                                                                                       Α
                                    -2
                                              -3
                                                    -2
                                                              -1
                                                                   -2
                                                                        -2
                                                                                       -2
       7
                -1
                     -3
                           1
                                 0
                                                          3
                                                                             -1
                                                                                  -1
                                                                                            -1
                                                                                                 -2
                                                                                                                 -1
            0
                                                                                                                       R
                                              -2
                                                    -3
                                                              -2
                                                                   -2
                                                                        -2
                                                                                            -2
                 2
                     -2
                                     0
                                                                              1
                                                                                       -4
                                                                                                                -1
            6
                                                          0
                                                                                   0
                                                                                                        4
                                                                                                                       Ν
                     -3
                                              -4
                                                    -3
                                                              -3
                                                                   -4
                                                                        -1
                                                                                  -1
                                                                                            -2
                                                          0
                                                                              0
                                                                                       -4
                                                                                                        5
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       D
                               -3
                                    -3
                                         -3
                                              -3
                                                    -2
                                                                             -1
                                                                                  -1
                                                                                       -5
                                                                                                      -2
                     12
                                                         -3
                                                                        -4
                                                                                                                -2
                                                                                                                       С
                                              -2
                                                    -2
                                                          1
                                                                   -4
                                                                        -1
                                                                                  -1
                                                                                       -2
                                                                                                                 -1
                                                               0
                                                                              0
                                                                                                        0
                                                                                                             4
                                    -2
                                          0
                                              -3
                                                   -2
                                                          1
                                                              -2
                                                                   -3
                                                                         0
                                                                                  -1
                                                                                       -3
                                                                                            -2
                                                                                                        1
                                                                                                                 -1
                                                                              0
                                                                                                             4
                                                                                                                       E
                                                              -2
                                                                                  -2
                                                                                       -2
                                                                                            -3
                                                                                                 -3
                                                                                                      -1
                                         -2
                                              -4
                                                   -3
                                                         -2
                                                                   -3
                                                                        -2
                                                                              0
                                                                                                            -2
                                                                                                                -1
                                                                                                                       G
                                                                                  -2
                                                                                             2
                                          10
                                              -3
                                                   -2
                                                         -1
                                                               0
                                                                   -2
                                                                        -2
                                                                             -1
                                                                                       -3
                                                                                                 -3
                                                                                                       0
                                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Η
                                                                             -2
                                                                        -2
                                                                                  -1
                                                                                       -2
                                                                                                  3
                                                                                                      -3
                                                                                                           -3
                                                         -3
                                                                    0
                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Ι
                                                         -3
                                                                             -3
                                                                                  -1
                                                                                       -2
                                                                                                  1
                                                                                                      -3
                                                                                                           -2
                                                                    1
                                                                        -3
                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       L
                                                                                       -2
                                                                                            -1
                                                                                                 -2
                                                                        -1
                                                                             -1
                                                                                  -1
                                                                                                       0
                                                                                                             1
                                                                                                                 -1
                                                                   -3
                                                                                                                       Κ
                                                                             -2
                                                                                  -1
                                                                                       -2
                                                                                                  1
                                                                                                      -2
                                                                                                           -1
                                                                        -2
                                                                                             0
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Μ
                                                                        -3
                                                                             -2
                                                                                  -1
                                                                                        1
                                                                                                  0
                                                                                                      -3
                                                                                                           -3
                                                                                                                -1
                                                                                             3
                                                                                                                       F
                                                                             -1
                                                                                       -3
                                                                                            -3
                                                                                                 -3
                                                                                                      -2
                                                                                                                 -1
                                                                                            -2
                                                                                                 -1
                                                                              4
                                                                                   2
                                                                                       -4
                                                                                                        0
                                                                                                             0
                                                                                                                  0
                                                                                                                       S
                                                                                       -3
                                                                                            -1
                                                                                                  0
                                                                                                        0
                                                                                                                  0
                                                                                             3
                                                                                                 -3
                                                                                                           -2
                                                                                       15
                                                                                                      -4
                                                                                                                 -2
                                                                                                                       W
                                                                                                 -1
                                                                                                      -2
                                                                                                           -2
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Y
                                                                                                      -3
                                                                                                           -3
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       V
                                                                                                                 -1
                                                                                                        4
                                                                                                                       В
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Ζ
                                                                                                                 -1
                                                                                                                       Χ
```

BLOSUM 62

```
Diagonal: Min:
                     4.0
                                  11.0
                                         Mean:
                                                  5.80
                                                          Sigma: 1.90
                           Max:
            Min:
                   -4.0
                           Max:
                                    3.0
                                          Mean: -1.43
                                                          Sigma: 1.51
Rest:
Matrix:
            Min:
                    -4.0
                           Max:
                                  11.0
                                         Mean: -0.74
                                                          Sigma: 2.63
  Α
       R
                 D
                      С
                           Q
                                Ε
                                     G
                                          Η
                                                        Κ
                                                              Μ
                                                                             S
                                                                                                     В
                                                                                                          Ζ
                                                                                                               Χ
                               -1
                                         -2
                                              -1
                                                                 -2
      -1
                      0
                                     0
                                                        -1
                                                                                                               0
  4
           -2
                          -1
                                                                                  0
                                                                                                                    Α
                -2
                                0
                                    -2
                                          0
                                              -3
                                                   -2
                                                         2
                                                             -1
                                                                 -3
                                                                      -2
                                                                           -1
                                                                                          -2
       5
            0
                     -3
                                                                                                          0
                                                                                                                    R
                                                             -2
                                                                 -3
                                                                      -2
            6
                 1
                     -3
                                0
                                     0
                                              -3
                                                   -3
                                                         0
                                                                             1
                                                                                  0
                                                                                     -4
                           0
                                                                                                                    Ν
                                                                 -3
                     -3
                                              -3
                                                             -3
                                                                      -1
                                                                                          -3
                                    -1
                                         -1
                                                   -4
                                                        -1
                                                                             0
                                                                                     -4
                                                                                               -3
                                                                                                      4
                                                                                                              -1
                                                                                                                    D
                                                             -1
                                                                 -2
                                                                      -3
                                                                           -1
                                                                                          -2
                               -4
                                    -3
                                         -3
                                              -1
                                                   -1
                                                        -3
                                                                                     -2
                                                                                               -1
                                                                                                                    C
                                                                 -3
                                                                      -1
                                                                                -1
                                                                                     -2
                                                                                          -1
                                              -3
                                                  -2
                                                             0
                                    -2
                                          0
                                                         1
                                                                             0
                                                                                               -2
                                                                                                          3
                                                                                                              -1
                                                             -2
                                                                 -3
                                                                                -1
                                                                                     -3
                                    -2
                                                  -3
                                                                      -1
                                                                                          -2
                                                                                               -2
                                                         1
                                                                             0
                                                                                                           4
                                                                                                              -1
                                                                                                                    E
                                                        -2
                                                             -3
                                                                 -3
                                                                      -2
                                                                                -2
                                                                                     -2
                                                                                          -3
                                                                                               -3
                                                   -4
                                                                             0
                                                                                                    -1
                                                                                                              -1
                                         -2
                                              -4
                                                                                                                    G
                                                                                -2
                                                       -1
                                                                 ^{-1}
                                                                      -2
                                                                           -1
                                                                                     -2
                                                                                               -3
                                                                                                              -1
                                                                                                     0
                                                                                                          0
                                                                                                                    Η
                                                                      -3
                                                                                -1
                                                                                     -3
                                                                                          -1
                                                        -3
                                                             1
                                                                   0
                                                                           -2
                                                                                                3
                                                                                                    -3
                                                                                                              -1
                                                                                                                    Ι
                                               4
                                                                                     -2
                                                        -2
                                                                      -3
                                                                           -2
                                                                                -1
                                                                   0
                                                                                          -1
                                                                                                1
                                                                                                    -4
                                                                                     -3
                                                                                          -2
                                                                                               -2
                                                                  -3
                                                                            0
                                                                                -1
                                                                                                          1
                                                                                                     0
                                                                                                              -1
                                                                                                                    K
                                                                           -1
                                                                                -1
                                                                                     -1
                                                                                          -1
                                                                                                1
                                                                                                         -1
                                                                   0
                                                                                                    -3
                                                                                                              -1
                                                                                                                    Μ
                                                                           -2
                                                                                -2
                                                                                      1
                                                                                           3
                                                                                               -1
                                                                                                    -3
                                                                                                         -3
                                                                                                                    F
                                                                                          -3
                                                                                               -2
                                                                                                    -2
                                                                                                         -1
                                                                                     -4
                                                                                                              -2
                                                                                                                    Ρ
                                                                                     -3
                                                                                          -2
                                                                                               -2
                                                                                                                    S
                                                                             4
                                                                                  1
                                                                                                     0
                                                                                                          0
                                                                                                               0
                                                                                          -2
                                                                                  5
                                                                                     -2
                                                                                                0
                                                                                                    -1
                                                                                                         -1
                                                                                                                    T
                                                                                                         -3
                                                                                     11
                                                                                               -3
                                                                                                    -4
                                                                                                                    W
                                                                                               -1
                                                                                                    -3
                                                                                                         -2
                                                                                                              -1
                                                                                                                    Y
                                                                                                    -3
                                                                                                         -2
                                                                                                              -1
                                                                                                                    V
                                                                                                          1
                                                                                                              -1
                                                                                                                    В
                                                                                                      4
                                                                                                           4
                                                                                                              -1
                                                                                                                    Z
                                                                                                              -1
                                                                                                                    Χ
```

BLOSUM 90

```
Diagonal: Min:
                     5.0
                                   11.0
                                         Mean:
                                                   6.70
                                                          Sigma: 1.60
                           Max:
                                          Mean: -2.32
                    -6.0
                                    3.0
Rest:
            Min:
                           Max:
                                                          Sigma: 1.84
                    -6.0
                                   11.0
                                          Mean: -1.46
Matrix:
            Min:
                           Max:
                                                          Sigma: 3.22
  Α
       R
            Ν
                 D
                      С
                                Ε
                                     G
                                               Ι
                                                    \mathbf{L}
                                                         K
                                                                   F
                                                                             S
                                                                                            Υ
                                                                                                V
                                                                                                     В
                                                                                                           Z
                                                                                                                х ..
                                          Η
                                                              Μ
                                                                                       W
                                              -2
                                                   -2
  5
      -2
           -2
                                         -2
                                                        -1
                                                             -2
                                                                  -3
                                                                       -1
                                                                             1
                                                                                           -3
                                                                                                     -2
                                                                                                              -1
                -3
                          -1
                               -1
                                     0
                                                                                  0
                                                                                      -4
                                                                                                         -1
                                                                                                                    Α
                -3
                               -1
                                    -3
                                              -4
                                                   -3
                                                         2
                                                             -2
                                                                       -3
                                                                                           -3
                                                                                                     -2
                                                                                                              -2
           -1
                     -5
                                                                  -4
                                                                            -1
                                                                                 -2
                                                                                      -4
                                                                                                -3
                                          0
                                                                                                                     R
                                                             -3
                               -1
                                    -1
                                              -4
                                                   -4
                                                                       -3
                                                                                      -5
                                                                                           -3
                                                                                                              -2
                 1
                     -4
                                                         0
                                                                  -4
                                                                             0
                                                                                  0
                                                                                                      4
                                                                                                          -1
                                                                                                                     Ν
                                    -2
                                         -2
                                              -5
                                                   -5
                                                        -1
                                                             -4
                                                                  -5
                                                                       -3
                                                                            -1
                                                                                 -2
                                                                                      -6
                                                                                           -4
                                                                                                -5
                                                                                                              -2
                                                                                                      4
                                                                                                                     D
                                    -4
                                         -5
                                              -2
                                                   -2
                                                        -4
                                                             -2
                                                                  -3
                                                                       -4
                                                                            -2
                                                                                 -2
                                                                                      -4
                                                                                           -4
                                                                                                -2
                                    -3
                                                   -3
                                                                       -2
                                                                                           -3
                                              -4
                                                         1
                                                              0
                                                                  -4
                                                                            -1
                                                                                      -3
                                                                                                -3
                                                                  -5
                                                                       -2
                                                   -4
                                                             -3
                                                                            -1
                                                                                      -5
                                              -4
                                                         0
                                                                                 -1
                                                                                           -4
                                                                                                -3
                                                                                                              -2
                                                                                                                     Ε
                                              -5
                                                   -5
                                                                  -5
                                                                      -3
                                                                            -1
                                                                                 -3
                                                                                           -5
                                                                                                              -2
                                                        -2
                                                             -4
                                                                                      -4
                                                                                                    -2
                                                                                                                     G
                                                                            -2
                                                                                 -2
                                                                  -2
                                                                       -3
                                                                                      -3
                                                                                           1
                                                                                                              -2
                                                                                                -4
                                                                                                     -1
                                                                                                                     Η
                                                                            -3
                                                                                 -1
                                                                                      -4
                                                                                           -2
                                                                                                    -5
                                                                                                              -2
                                               5
                                                        -4
                                                                  -1
                                                                                                                     Ι
                                                        -3
                                                              2
                                                                       -4
                                                                            -3
                                                                                 -2
                                                                                      -3
                                                                                           -2
                                                                                                    -5
                                                                                                              -2
                                                                   0
                                                                                                0
                                                                            -1
                                                                                 -1
                                                                                      -5
                                                                                           -3
                                                                                                -3
                                                                                                    -1
                                                                                                              -1
                                                                  -4
                                                                                                                     K
                                                                  -1
                                                                            -2
                                                                                 -1
                                                                                      -2
                                                                                           -2
                                                                                                0
                                                                                                    -4
                                                                                                          -2
                                                                                                              -1
                                                                                                                     Μ
                                                                                 -3
                                                                            -3
                                                                                       0
                                                                                           3
                                                                                                -2
                                                                                                    -4
                                                                                                          -4
                                                                                                              -2
                                                                                                                     F
                                                                                 -2
                                                                                      -5
                                                                                          -4
                                                                                                -3
                                                                                                    -3
                                                                                                              -2
                                                                                                                     Ρ
                                                                                           -3
                                                                                                -2
                                                                                      -4
                                                                                                              -1
                                                                                  1
                                                                                                      0
                                                                                                                     S
                                                                                           -2
                                                                                                -1
                                                                                                    -1
                                                                                                          -1
                                                                                                              -1
                                                                                      -4
                                                                                                -3
                                                                                      11
                                                                                                    -6
                                                                                                         -4
                                                                                                              -3
                                                                                                -3
                                                                                                    -4
                                                                                                         -3
                                                                                                              -2
                                                                                                                     Υ
                                                                                                         -3
                                                                                                              -2
                                                                                                 5
                                                                                                    -4
                                                                                                                     V
                                                                                                              -2
                                                                                                                    В
                                                                                                              -1
                                                                                                              -2
                                                                                                                     Χ
```

BLOSUM 62 - wizualizacja

	С	S	Т	Р	Α	G	N	D	Е	Q	Н	R	K	M	1	L	٧	F	Υ	W	
С	9																				С
S	-1	4																			S
T	-1	1	5																		T
P	-3	-1	-1	7																	Р
Α	0	1	0	-1	4							A									Α
G	-3	0	-2	-2	0	6															G
N	-3	1	0	-2	-2	0	6														N
D	-3	0	-1	-1	-2	7	1	6													D
E	-4	0	-1	-1	-1	-2	0	2	5												E
Q	-3	0	-1	-1	-1	-2	0	0	2	5											Q
Н	-3	-1	-2	-2	-2	-2	1	-1	0	0	8		-1								Н
R	-3	-1	-1	-2	-1	-2	0	-2	0	1	0	5									R
K	-3	0	-1	-1	-1	-2	0	-1	1	1	-1	2	5								K
M	-1	-1	-1	-2	-1	-3	-2	-3	-2	0	-2	-1	-1	5							M
	7	-2	7	-3	-1	-4	-3	-3	-3	-3	-3	-3	-3	1	4						1
L	-1	-2	-1	-3	-1	-4	-3	-4	-3	-2	-3	-2	-2	2	2	4					L
V	-1	-2	0	-2	0	-3	-3	-3	-2	-2	-3	-3	-2	1	3	1	4				V
F	-2	-2	-2	-4	-2	-3	-3	-3	-3	-3	-1	-3	-3	0	0	0	-1	6			F
Υ	-2	-2	-2	-3	-2	-3	-2	-3	-2	-1	2	-2	-2	-1	-1	-1	-1	3	7		Υ
W	-2	-3	-2	-4	-3	-2	-4	-4	-3	-2	-2	-3	-3	-1	-3	-2	-3	1	2	11	W

from Bio.SubsMat import MatrixInfo

```
available matrices = ['benner6', 'benner22', 'benner74', 'blos...
benner6 = {('A', 'A'): 2.5, ('A', 'C'): -1.7, ('A', 'P'): 1.1,...
benner22 = { ('A', 'A'): 2.5, ('A', 'C'): -1.2, ('A', 'P'): 0.8...
benner74 = { ('A', 'A'): 2.4, ('A', 'C'): 0.3, ('A', 'P'): 0.4,...
blosum100 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -3, ('B', 'B'): 4, ('B...
blosum30 = { ('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): 0, ('B', 'B'): 5, ('B',...
blosum35 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -1, ('B', 'B'): 5, ('B'...
blosum40 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -1, ('B', 'B'): 5, ('B'...
blosum45 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -1, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum50 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 5, ('B'...
blosum55 = {('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 5, ('B'...}
blosum60 = { ('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum62 = { ('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum65 = \{('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum70 = {('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...}
blosum75 = {('A', 'A'): 4, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum80 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum85 = {('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum90 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -2, ('B', 'B'): 4, ('B'...
blosum95 = \{('A', 'A'): 5, ('B', 'A'): -3, ('B', 'B'): 4, ('B'...
feng = {('A', 'A'): 6, ('A', 'C'): 2, ('A', 'P'): 5, ('A', 'S'...
```

Macierze substytucji - praktyka

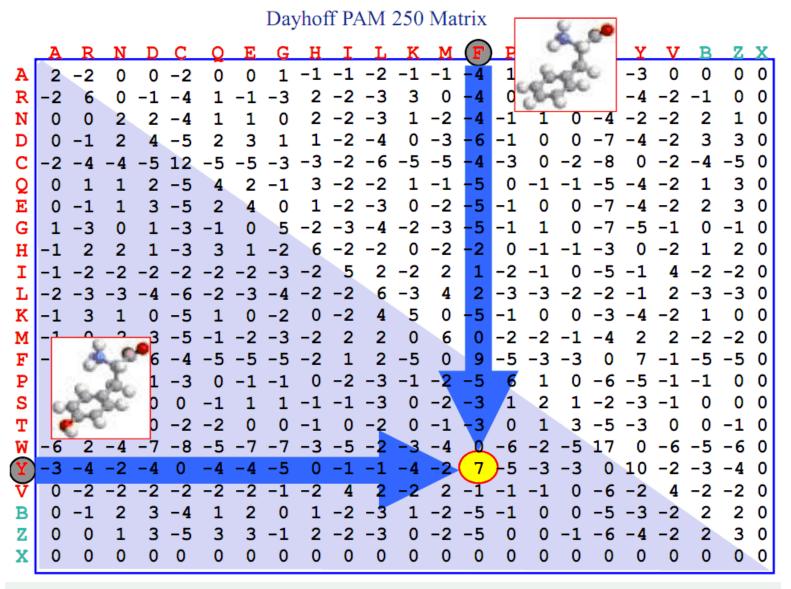
Najczęściej używane macierze:

- **BLOSUM62** (standard dla programu BLAST)

slajd 19

- PAM250

Interpretacja: częste podstawienia (1)

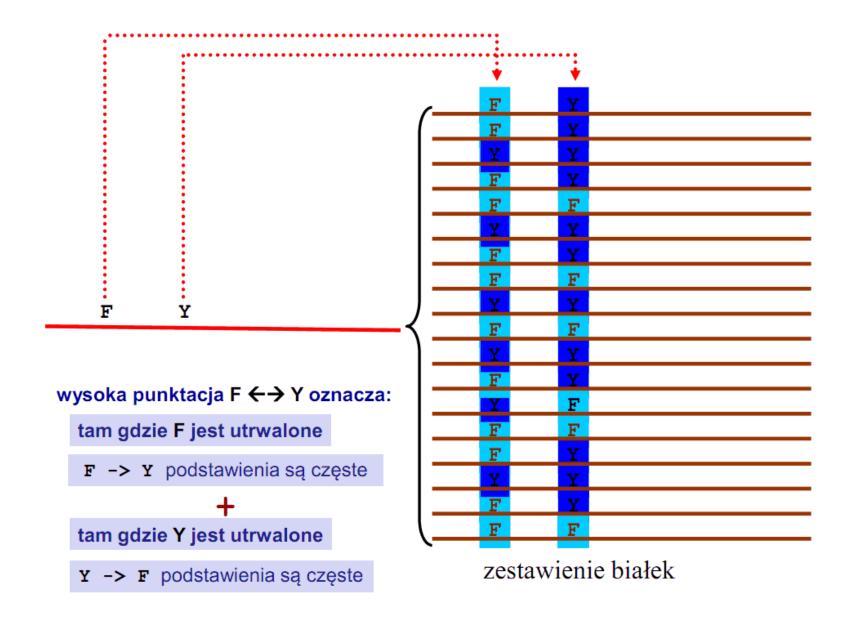

Macierz PAM 250, podstawienie fenyloanalina (F) – tyrozyna (Y)

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Interpretacja: częste podstawienia (2)

Interpretacja: utrwalona pozycja (1)

Dayhoff PAM 250 Matrix

	Α	R	N	D	С	Q	E	G	Н	Ι	L	K	М	F	P	S	Т	W	Y	V	В	Z	X
A	2	-2	0	0	-2	0	0	1	-1	-1	-2	-1	-1	-4	1	1	1	-6	-3	0	0	0	0
R	-2	6	0	-1	-4	1	-1	-3	2	-2	-3	3	0	-4	0	0	-1	2	-4	-2	-1	0	0
N	0	0	2	2	-4	1	1	0	2	-2	-3	1	-2	-4	-1	1	0	-4	-2	-2	2	1	0
D	0	-1	2	4	-5	2	3	1	1	-2	-4	0	-3	-6	-1	0	0	-7	-4	-2	3	3	0
С	-2	-4	-4	-5	12	-5	-5	-3	-3	-2	-6	-5	-5	-4	-3	0	-2	-8	0	-2	-4	-5	0
Q	0	1	1	2	-5	4	2	-1	3	-2	-2	1	-1	-5	0	-1	-1	-5	-4	-2	1	3	0
E	0	-1	1	3	-5	2	4	0	1	-2	-3	0	-2	-5	-1	0	0	-7	-4	-2	2	3	0
G	1	-3	0	1	-3	-1	0	5	-2	-3	-4	-2	-3	-5	-1	1	0	-7	-5	-1	0	-1	0
Η	-1	2	2	1	-3	3	1	-2	6	-2	-2	0	-2	-2	0	-1	-1	-3	0	-2	1	2	0
I	-1	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-3	-2	5	2	-2	2	1	-2	-1	0	-5	-1	4	-2	-2	0
L	-2	-3	-3	-4	-6	-2	-3	-4	-2	-2	6	-3	4	2	-3	-3	-2	-2	-1	2	-3	-3	0
K	-1	3	1	0	-5	1	0	-2	0	-2	4	5	0	-5	-1	0	0	-3	-4	-2	1	0	0
M	-1	0	-2	-3	-5	-1	-2	-3	-2	2	2	0	6	0	-2	-2	-1	-4	2	2	-2	-2	0
F	-4	-4	-4	-6	-4	-5	-5	-5	-2	1	2	-5	0	9	-5	-3	-3	0	7	-1	-5	-5	0
P	1	0	-1	-1	-3	0	-1	-1	0	-2	-3	-1	-2	-5	6	1	0	-6	-5	-1	-1	0	0
S	1	0	1	0	0	-1	1	1	-1	-1	-3	0	-2	-3	1	2	1	-2	-3	-1	0	0	0
工	1	-1	0	0	-2	-2	0	0	-1	0	-2	0	-1	-3	0	1	3	-5	-3	0	0	-1	0
W) 6	2	-4	-7	-8	-5	-7	-7	-3	-5	-2	-3	-4	0	-6	-2	-5	17	0	-6	-5	-6	0
Y	-3	-4	-2	-4	0	-4	-4	-5	0	-1	-1	-4	-2	7	-5	-3	-3	0	10	-2	-3	-4	0
V	0	-2	-2	-2	-2	-2	-2	-1	-2	4	2	-2	2	-1	-1	-1	0	-6	-2	4	-2	-2	0
В	0	-1	2	3	-4	1	2	0	1	-2	-3	1	-2	-5	-1	0	0	-5	-3	-2	2	2	0
Z	0	0	1	3	-5	3	3	-1	2	-2	-3	0	-2	-5	0	0	-1	-6	-4	-2	2	3	0
X	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

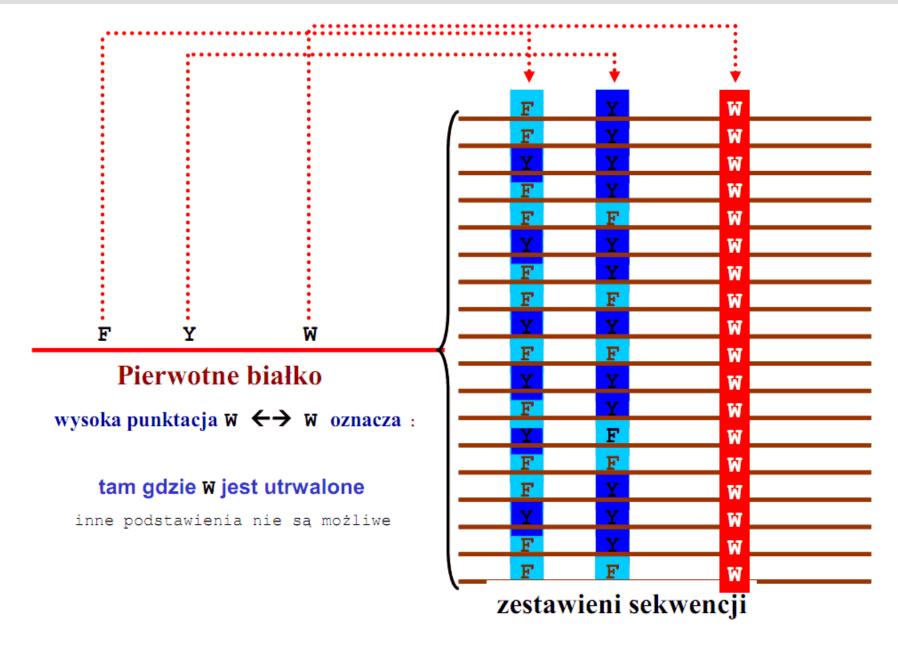
slajd 22

Macierz PAM 250, tryptofan (W)

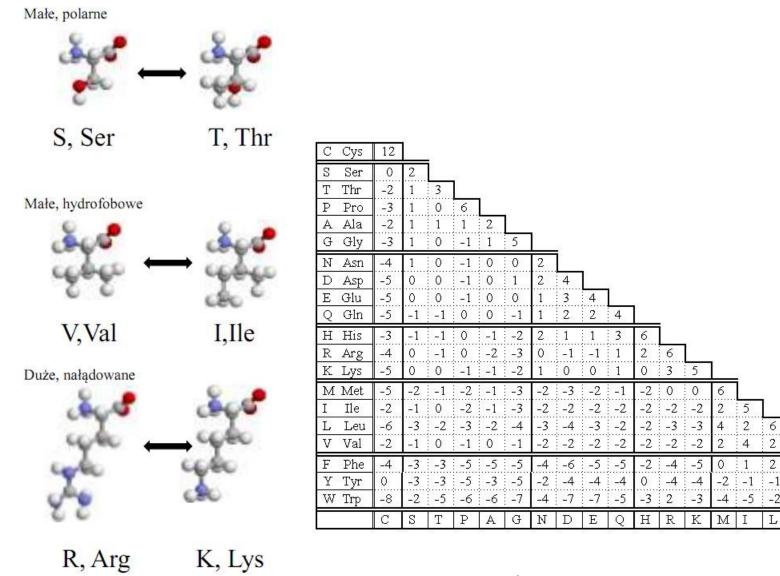

Instytut Informatyki UJ

Interpretacja: utrwalona pozycja (2)

Przykłady innych częstych podstawień

Źródło: http://www.cryst.bbk.ac.uk/pps97/assignments/projects/leluk/project.htm

9

10

0

17

Algorytm Needlemana-Wunscha **model afiniczny**

Niech:

k – długość przerwy; *G*_p – całkowita kara za przerwę

Model liniowy:

$$G_D = k^*G$$

(każda przerwa traktowana jest tak samo)

Model afiniczny:

$$G_p = G_o + k^* G_{e'}^*$$

$$G_o (gap opening) - otwarcie przerwy;$$

$$G_e (gap extension) - wydłużenie przerwy;$$

^{*} można się też spotkać z notacją: $G_p = G_o + (k-1)*G_e$ wówczas $G_0 > G_e$

Kary za przerwy – przykład

S1 = ATCTA

S2 = ATTTTTA

1) AT-C-TA

ATTTTTA 4-1-2-2 = -1

2) ATC--TA

> ATTTTTA 4-1-2-1 = 0

3) AT-C--TA

ATT-TTTA 4-2-2-1 = -3

Punktacja

zgodność: niezgodność: przerwa: +otwarcie przerwy: -1

> Wg alternatywnej notacji zgodność: +1

niezgodność: -1

otwarcie przerwy: -2

wydłużenie przerwy: -1

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Tworzymy trzy macierze: *H*, *E* i *F*:

$$H_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j-1} + s(a_i,b_j) \\ E_{i,j} \\ F_{i,j} \end{cases}$$

$$E_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j} + Go + Ge \\ E_{i-1,j} + Ge \end{cases}$$

$$E_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j} + Go + Ge \\ E_{i-1,j} + Ge \end{cases} \qquad F_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i,j-1} + Go + Ge \\ F_{i,j-1} + Ge \end{cases}$$

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Model afiniczny – warunki brzegowe

$$H_{0,0} = 0$$

 $H_{i,0} = G_o + i*G_e$
 $H_{0,j} = G_o + j*G_e$

$$E_{0,0} = -\infty$$

$$E_{i,0} = G_0 + i*G_e$$

$$E_{0,j} = -\infty$$

$$F_{0,0} = -\infty$$

$$F_{i,0} = -\infty$$

$$F_{0,j} = G_0 + j*G_e$$

Model afiniczny – rekonstrukcja ścieżki

Zgodnie z kierunkiem, z którego mogliśmy przyjść:

 $Z H_{i,i}$ idziemy do $H_{i-1,i-1}$, $E_{i,i}$ lub $F_{i,i}$

 $Z E_{i,i}$ idziemy do $E_{i-1,j}$, lub $H_{i-1,j}$

 $Z F_{i,i}$ idziemy do $F_{i,i-1}$, lub $H_{i,i-1}$

$$H_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j-1} + s(a_i,b_j) \\ E_{i,j} \\ F_{i,j} \end{cases}$$

$$E_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j} + Go + Ge \\ E_{i-1,j} + Ge \end{cases} \quad F_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i,j-1} + Go + Ge \\ F_{i,j-1} + Ge \end{cases}$$

$$F_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i,j-1} + Go + Ge \\ F_{i,j-1} + Ge \end{cases}$$

Model afiniczny – przykład

 $Z H_{i,j}$ idziemy do $H_{i-1,j-1}$, $E_{i,j}$ lub $F_{i,j}$

 $Z E_{i,j}$ idziemy do $E_{i-1,j}$, lub $H_{i-1,j}$ $Z F_{i,j}$ idziemy do $F_{i,j-1}$, lub $H_{i,j-1}$

		V	L	S	P	A	
H[][]	(0)	-8	-9	-10	-11	-12	
V	-8	K 2	-6	-7	-8	-9	
S	-9	-6	K1	-4	K -8	-9	
A	-10	-7	-7	0	-5	K -6	0 1 2 3
		V	L	S	P.	A	0 V S
E[][]	-∞	∞		-∞	-∞	$-\infty$	1 V L S P
V	-8	-16	-17	-18	-19	-20	
S	-9	-6	-14	-15	-16	-17	
A	-10	-7	-7	-12	-16	-17	0 1 2 3
		77	-				0 V S
F[][]	-∞		L	S -10	P -11	A 12	1 V L S P
V	-∞	-16	←-6	←-7	-11	-12 -9	
S	-∞	-17	-14	← -7	←-8	-9	
A	-∞	-18	-15	-15	-8	-9	
			Tanks .				

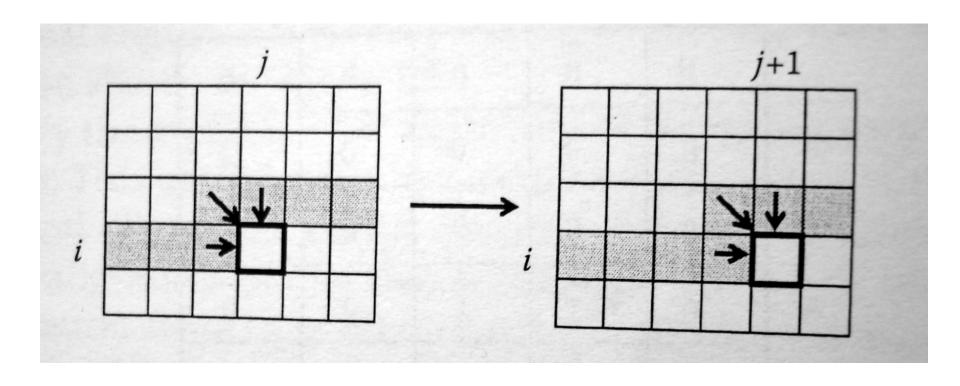
Bioinformatyka, wykład 5

Algorytm Needlemana-Wunscha liniowa złożoność pamięciowa

Przydatny, gdy chcemy porównywać długie sekwencje.

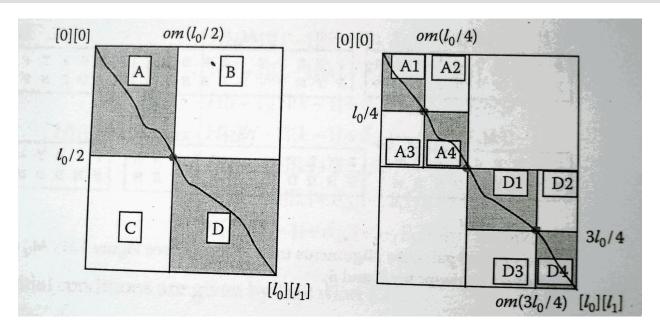
np. dla porównania dwóch sekwencji o długości 1000000 nukleotydów każda, potrzeba ok. Tb pamięci dla zapamiętania samej macierzy.

Obliczanie punktacji

Pamiętamy tylko ostatni wiersz (n+2 komórki).

Poszukiwanie dopasowania - metoda

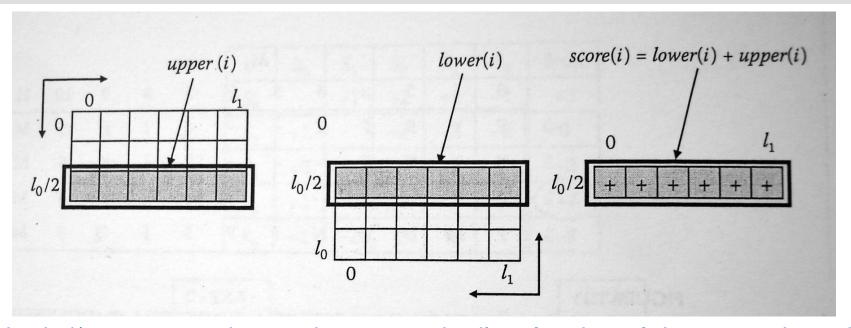
Metoda "dziel i zwyciężaj". Stosujemy rekurencyjnie:

Idea pojedynczego etapu: W ustalonym wierszu na wysokości połowy rozważanej macierzy znajdujemy punkt o największej wartości dopasowania (szczegóły na następnym slajdzie); w tym miejscu dzielimy macierz na 4 prostokąty.

Rozważamy oddzielnie lewy górny i prawy dolny prostokąt, dla każdego z nich powtarzając powyższą procedurę.

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Poszukiwanie dopasowania – wybór punktu podziału

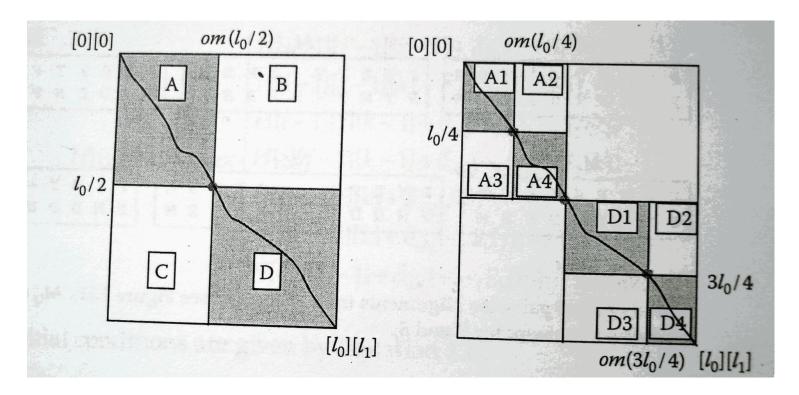
krok 1) przeprowadzamy dopasowanie dla górnej części, poczynając od punktu [0,0], kończąc na wierszu $I_0/2$.

krok 2) przeprowadzamy dopasowanie dla dolnej części od tyłu (czyli dopasowujemy odwrócone sekwencje), poczynając od punktu $[l_0, l_0]$, kończąc na wierszu $l_0/2$.

krok 3) znajdujemy punktację *upper* dla górnej części macierzy i *lower* dla dolnej (sekwencja odwrócona). Sumujemy, znajdujemy punkt o najwyższej punktacji.

Jacek Śmietański, Kraków 2019

Poszukiwanie dopasowania - uściślenie

slajd 37

krok 1: cała macierz

krok 2: A

krok 3: A1

krok k: D

krok k+1: D1

Jak głęboko schodzimy z rekurencją?

Do monentu aż rozmiar podmacierzy pozwoli nam na uruchomienie algorytmu w tradycyjnej formie.

Ograniczenie algorytmu Needlemana-Wunscha

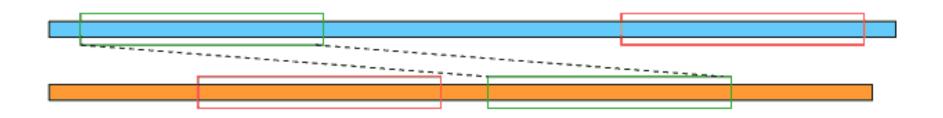
Metody programowania dynamicznego mają zastosowanie dla porównywania par lub niewielkich zbiorów sekwencji.

W praktyce zwykle chcemy porównać naszą sekwencję ze wszystkimi sekwencjami zdeponowanymi w bazie – metoda staje się zbyt czasochłonna.

Dopasowania lokalne

Dopasowanie lokalne - idea

Stosujemy dla sekwencji istotnie różniących się długością (np. poszukiwanie krótkich motywów w całym genie lub poszukiwanie genu w całym genomie)

Istota dopasowania lokalnego:
poszukiwanie regionów o dużym stopniu podobieństwa
(np. analiza białek wielodomenowych, poszukiwanie motywów)

Algorytm jest bardzo podobny do algorytmu N-W. Podobnie jak w N-W wykorzystujemy ideę programowania dynamicznego.

Różnica polega na tym, że w wypełnianej macierzy nie dopuszczemy wartości ujemnych.

$$H_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j-1} + s(a_i,b_j) \\ H_{i-1,j} + g \\ H_{i,j-1} + g \\ 0 \end{cases}$$

$$H - \text{macierz punktacji;}$$

$$s - \text{wartość dopasowania symboli } a_i \text{ i } b_j$$

$$g - \text{kara za przerwę}$$

Algorytm S-W: przykład (1)

Scoring Metric:

Match: $s(a_i, b_j) = 1$ Mismatch: $s(a_i, b_i) = -1$

Gap: -2 penalty

Maximum of possible scores:

- (a) 0 + s(A,A) = 0 + 1 = 1
- (b) 0 g = 0 2 = -2
- (c) 0 g = 0 2 = -2
- (d) 0 (no pointer)

		A	A	T	G	T
		0 a 1	0	0	0	0
A	o •					
Т	0					
G	0					
A	0					
С	0					

Algorytm S-W: przykład (2)

Scoring Metric:

Match: $s(a_i, b_j) = 1$ Mismatch: $s(a_i, b_j) = -1$

Gap: -2 penalty

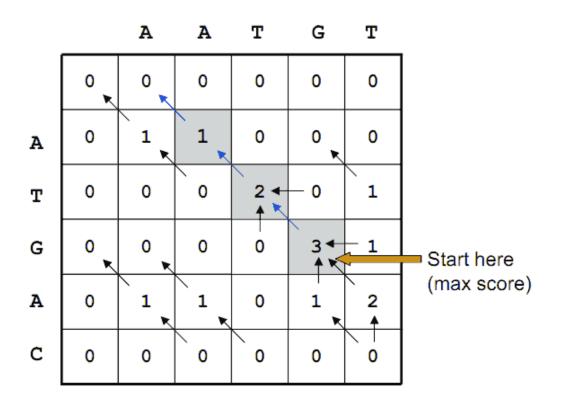
Maximum of possible scores:

- (a) 0 + s(A,A) = 0 + 1 = 1
- (b) 1 g = 1 2 = -1
- (c) 0 g = 0 2 = -2
- (d) 0 (no pointer)

		A	A	T	G	T
	0	0		0	0	0
A	0	1 1	?			
Т	0					
G	0					
A	0					
С	0					

Algorytm S-W: rekonstrukcja ścieżki

- 1. Startujemy z komórki o najwyższej wartości.
- 2. Kontynuujemy dopóki nie osiągniemy wartości 0.

Local Alignment AATGT shown in blue: ATGAC

Optymalne dopasowania

Podobnie jak w algorytmie N-W, może istnieć wiele optymalnych dopasowań.

Mogą one mieć różną długość.

Tworzymy trzy macierze: *H, E i F* z warunkami brzegowymi:

$$H_{i,j} = \max \begin{cases} H_{i-1,j-1} + s(a_i,b_j) & H_{0,0} = 0 \\ E_{i,j} & H_{i,0} = 0 \\ F_{i,j} & H_{0,j} = 0 \end{cases}$$

$$E_{0,0} = -\infty$$

$$E_{0,0} = Go + i*Ge$$

$$E_{i,0} = Go + i*Ge$$

$$E_{0,j} = -\infty$$

$$F_{i,j} + Ge$$

$$F_{0,0} = -\infty$$

$$F_{i,0} = Go + j*Ge$$

$$F_{i,0} = Go + j*Ge$$

www.biocomicals.com